

W polskiej ambasadzie nie zawsze stosuje się polskie prawo

Pracuję za granicą. Chciałabym podjąć pracę w polskiej ambasadzie. Czy wobec polskich pracowników na terenie całego świata pierwszeństwo mają przepisy polskiego kodeksu pracy, czy jednak prawo miejscowe?

prof. Iwona Sierocka
kancelaria BKB Baran
Książek Bigaj

W przypadku osób wchodzących w skład służby zagranicznej, w tym m.in. dyplomatów zawodowych stanowiących personel dyplomatyczno-konsularny, pełnomocnych przedstawicieli Rzeczypospolitej Polskiej w innym państwie lub przy organizacji międzynarodowej, pracowników krajowych zatrudnionych na podstawie powołania w celu wykonywania obowiązków służbowych w placówce zagranicznej jako członkowie personelu pomocniczego lub personelu obsługi, za właściwe uznaje się ustawodawstwo polskie. W efekcie ich prawa i obowiązki reguluje przede wszystkim ustawa o służbie zagranicznej, natomiast w zakresie nieuregulowanym, z wyłączeniem żołnierzy pełniących służbę w placówkach zagranicznych, stosuje się ustawę o służbie cywilnej.

W odniesieniu do osób niebędących członkami służby zagranicznej właściwe ustawodawstwo ustala się na podstawie zasad przewidzianych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) oraz w prawie prywatnym międzynarodowym. Zgodnie z art. 8 ust. 1 powyższego rozporządzenia indywidualna umowa o pracę podlega prawu wybranemu przez strony zgodnie z art. 3, z zastrzeżeniem, że wybór prawa nie może prowadzić do pozbawienia

pracownika ochrony przyznanej mu na podstawie przepisów, których nie można wyłączyć w drodze umowy, na mocy prawa, jakie, w przypadku braku wyboru, byłoby właściwe. W zakresie, w jakim strony nie dokonały wyboru prawa właściwego dla indywidualnej umowy o pracę, umowa podlega prawu państwa, w którym lub – gdy takiego brak – z którego pracownik zazwyczaj świadczy pracę w wykonaniu umowy. Za zmianę państwa, w którym zazwyczaj świadczona jest praca, nie uważa się tymczasowego zatrudnienia w innym państwie. Jeżeli jednak na podstawie tej zasady nie można ustalić prawa właściwego, to umowa podlega prawu państwa, w którym znajduje się przedsiębiorstwo, za pośrednictwem którego zatrudniono pracownika. Jeżeli ze wszystkich okoliczności wynika, że umowa wykazuje ściślejszy związek z innym państwem, o stosuje się prawo tego innego państwa.

Z treści przytoczonych przepisów wynika, że w szczególnych przypadkach obywatel polski wykonujący pracę w przedstawicielstwie dyplomatycznym lub konsularnym RP będzie podlegał prawu państwa przyjmującego, nawet jeżeli w umowie o pracę strony wybrały ustawodawstwo polskie. ©

Podstawa prawna

- ustawa z 21 stycznia 2011 r. o służbie zagranicznej (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 464; ost.zm. Dz.U. z 2021 r. poz. 1003)
- ustawa z 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (tj. Dz.U. z 2021 r. poz. 1233)
- art. 3, art. 8 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Dz.Urz. UE L 177, s. 6; Rzym I)
- ustawa z 4 lutego 2011 r. – Prawo prywatne międzynarodowe (tj. Dz.U. z 2015 r. poz. 1792)